

คู่มือครูที่ปรึกษา

งานครูที่ปรึกษาและการแนะแนว
ฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา

วิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ครูที่ปรึกษา

เป็นบุคคลที่มีบทบาท และมีความสำคัญต่อนักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษามากที่สุด เพราะครูที่ปรึกษาเปรียบเสมือนเป็นพ่อแม่คนที่สองของนักเรียนในที่ปรึกษา เป็นครูที่ใกล้ชิดนักเรียนในที่ปรึกษามากที่สุด นอกจากเป็นผู้ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร คำแนะนำต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นบุคคลรับฟัง ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนในที่ปรึกษา ควบคุม ดูแล ติดตามพฤติกรรมตั้งแต่ที่เริ่มเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ดังนั้น ภาระหน้าที่ของครูที่ปรึกษา จึงเป็นภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนผู้สำเร็จการศึกษา

ความหมายของครูที่ปรึกษา

วิทยาลัยการอาชีพพล (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของครูที่ปรึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งจากผู้บริหาร ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนนักศึกษาจำนวนหนึ่ง ในด้านการเรียน ด้านส่วนตัว ด้านสังคม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเป็นสาเหตุทำให้ไม่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา ด้านการปรับตัวในการดำรงชีวิตในสถาบันการศึกษาและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้รับโอกาสต่าง ๆ ที่ดีในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2552) ได้ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ หมายถึง ผู้ได้รับมอบหมายทำหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนอย่างเป็นระบบ ทันท่วงทีกับการเปลี่ยนแปลง ทางวิชาการและเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง และมีความก้าวหน้า ส่งผลการประสบความสำเร็จในอนาคต อีกทั้งคอยตักเตือน และดูแลความประพฤติ ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจเพื่อให้นักศึกษาได้เป็นคนเก่ง คนดี ในช่วงของการเรียนอย่างมีความสุข

จากความหมายของครูที่ปรึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ครูที่ปรึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารและแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผู้เรียนในทุกด้านอย่างใกล้ชิด ตลอดจนให้คำแนะนำ ปรึกษา แก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อพบปัญหาและอุปสรรค เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ ได้เป็นคนเก่ง คนดี ในช่วงของการเรียนอย่างมีความสุข

ความสำคัญของครูที่ปรึกษา

ครูที่ปรึกษาเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่ต้องทำหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน ตักเตือน และดูแลความประพฤติของนักเรียนนักศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา

ครูที่ปรึกษามีความสำคัญดังนี้

1. เป็นเสมือนพ่อ – แม่คนที่ 2 ซึ่งต้องให้ความรัก ความอบอุ่น เป็นที่ปรึกษา และให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข
2. ทำหน้าที่สั่งสอนให้เป็นคนดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้เก่ง ให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคมอย่างมีความสุข
3. เป็นเสมือนญาติพี่น้อง คอยดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือ
4. เป็นเสมือนเพื่อน คอยรับฟัง ร่วมทุกข์ สนับสนุนให้มีความสุข แนะนำตักเตือน มีน้ำใจให้กัน

จุดมุ่งหมายของการจัดให้มีระบบครูที่ปรึกษา

1. เพื่อให้มีคนที่รู้จักและเข้าใจนักเรียนนักศึกษาแต่ละคนอย่างชัดเจนเกี่ยวกับ
 - ภูมิหลังที่บ้าน ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมส่วนตัวและรอบด้าน บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยส่วนตัว ฯลฯ
 - การเรียน ทั้งอดีต ปัจจุบัน ความฝันในอนาคต
2. เพื่อให้มีคนที่นักเรียนนักศึกษารัก ศรัทธา ไว้วางใจ คอยให้คำปรึกษา
3. เพื่อให้มีคนที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถูกต้อง
4. เพื่อช่วยประสาน ทำความเข้าใจ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างนักเรียนนักศึกษา ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา

1. ด้านทั่วไป
 - 1.1 ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของวิทยาลัยฯ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษา
 - 1.2 ให้คำปรึกษา แนะนำการทำ และตรวจสอบหลักฐานสัญญาการเป็นนักเรียนนักศึกษา
 - 1.3 ปฐมนิเทศนักเรียนนักศึกษาในความรับผิดชอบ ให้รู้ และเข้าใจในด้านการเรียน ความประพฤติ ระเบียบวินัย และข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ควรทราบ เพื่อการปฏิบัติตนที่ถูกต้องของนักเรียนนักศึกษา
 - 1.4 เยี่ยมบ้าน และจัดทำข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษา
 - 1.5 พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนักเรียนนักศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของครูที่ปรึกษาที่ต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบ
 - 1.6 ประสานงานกับครูผู้สอน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาในกรณีที่มีปัญหา
2. ด้านวิชาการ
 - 2.1 ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาโดยใช้ข้อมูลภูมิหลัง ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนนักศึกษา เพื่อการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ
 - 2.2 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การศึกษาต่อ และการทำงานแก่นักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ
 - 2.3 ควบคุมการลงทะเบียนวิชาเรียน และตรวจสอบการเรียนรายวิชาของนักเรียนนักศึกษาให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
 - 2.4 ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาในการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียน
 - 2.5 วิเคราะห์ผลการเรียน ติดตามผลการเรียน ให้คำแนะนำ ตักเตือน และควบคุมดูแลให้นักเรียนนักศึกษาสามารถสอบผ่านและมีคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาตามที่ระบุไว้ กำหนด
 - 2.6 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน

2.7 ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

2.8 ให้คำแนะนำระเบียบและวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียน

2.9 แนะนำวิธีเรียน การปฏิบัติตนระหว่างเรียน

2.10 ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง พร้อมทั้งรายงานผลการเรียน และพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ผู้ปกครองทราบ

3. ด้านระเบียบวินัย

3.1 มีความประพฤติเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

3.2 การให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับวินัยและการลงโทษของวิทยาลัย

3.3 การประสานงานกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาความประพฤตินักเรียน

3.4 ให้คำแนะนำในเรื่องการแต่งกายให้ถูกระเบียบ

3.5 การแนะนำตักเตือนการประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย

3.6 เชื้อเชื้อการมาร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง และพบปะนักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษาทุกเช้า หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมหน้าเสาธง

3.7 การประสานงานหัวหน้าแผนกวิชา งานปกครองในการแก้ไขปัญหาความประพฤตินักเรียน

3.8 การมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินความประพฤตินักเรียน

4. ด้านสภาพการปรับตัว

4.1 ให้คำแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการสร้างนิสัยที่ดีในการเรียน

4.2 ให้คำแนะนำในเรื่องการพักผ่อนและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4.3 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันภายในและภายนอกวิทยาลัย

4.4 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในกลุ่มเพื่อน การคบเพื่อน

4.5 กระตุ้นการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียน

4.6 ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาการปรับตัว

4.7 การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวด้านต่าง ๆ เช่น สุขภาพ ความรัก เป็นต้น

5. ด้านการพัฒนานักเรียน

5.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

5.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.3 ปลุกฝังให้มีเจตคติที่ดี และการมีความภูมิใจในวิชาชีพของตน

5.4 ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและตระหนักในหน้าที่ของตน

5.5 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมายาที่เหมาะสมแก่นักเรียน

5.6 การกระตุ้นสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย

5.7 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหามะเร็งเต้านม

5.8 การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

5.9 ให้ความรู้คำแนะนำเรื่องพิษภัยยาเสพติด

5.10 ให้คำปรึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต หากมีปัญหาใดที่เกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ก็ควรดำเนินการส่งต่อ

5.11 ให้ข้อมูลทางด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษา

5.12 พบนักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในคาบกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้ความรู้ ข่าวสาร และอบรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ

5.13 ประสานงานและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษา

5.14 ติดตามดูแลนักเรียนนักศึกษาตั้งแต่แรกเข้าทำการศึกษาจจนจบสำเร็จการศึกษา

6. ด้านสวัสดิการ

6.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอรับทุนการศึกษา

6.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำ

6.3 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ ของวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล การผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น

6.4 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเพื่อให้นักเรียนได้รับบริการที่มีคุณภาพและรวดเร็ว

6.5 ให้คำแนะนำแหล่งงาน และช่วยติดต่อเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน

6.6 ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

6.7 ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาการเงิน

จรรยาบรรณของครูที่ปรึกษา

1. ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพ ขวัญและกำลังใจของนักเรียนนักศึกษายู่เสมอ ไม่กระทำการใดที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่นักเรียนนักศึกษาโดยไม่เป็นธรรม

2. ต้องรักษาความลับของนักเรียนนักศึกษา

3. ต้องมีความจริงใจ และช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับลูกหลานของตน

4. การให้คำปรึกษา ควรให้ความเห็นเป็นกลาง ๆ ไม่วิจารณ์บุคคลหรือสถาบันใดให้นักเรียนนักศึกษาฟังในทางก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือความแตกร้างแก่บุคคลหรือสถาบัน

5. ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาในที่ปรึกษาทุกคนด้วยความเสมอภาค

6. ต้องประพฤติปฏิบัติให้สมกับความเป็นปูชนียบุคคล ยึดมั่นในคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนนักศึกษา

คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่ดี

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

1.1 มีมนุษยสัมพันธ์

1.2 มีความรับผิดชอบ

1.3 ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.4 มีความจริงใจเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

1.5 มีความเมตตากรุณา

- 1.6 ขอให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น
- 1.7 ใฝ่ต่อการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของนักเรียนนักศึกษา
- 1.8 มีความประพฤติเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี
- 1.9 พร้อมอุทิศเวลาให้แก่เรียนนักศึกษา
- 1.10 มีความคิดเชิงบวก

2. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ

- 2.1 มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา
- 2.2 มีความสามารถในการสื่อสาร
- 2.3 มีความรู้เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษา เข้าใจแนวคิด และมีทักษะในการใช้เทคนิคการให้

คำปรึกษา

- 2.4 มีความรู้และเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา
- 2.5 มีความสามารถในการดูแลให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อมีปัญหา
- 2.6 มีความสามารถในการเข้าใจปัญหาของบุคคลอื่น
- 2.7 มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆเป็นอย่างดี
- 2.8 มีทักษะในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
- 2.9 มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารทันทูคทันสมัย
- 2.10 มีความรู้และเข้าใจสภาพสังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรมและการเมืองการปกครอง
- 2.11 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการลงทะเบียนเรียน กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของ

สถานศึกษา

นอกจากนั้น Roger (1976) ได้กล่าวว่า ในการให้คำปรึกษามีข้อปฏิบัติ 10 ประการที่ครูที่ปรึกษาจะต้องถือปฏิบัติเพื่อสร้างความศรัทธา และความไว้วางใจ โดยถือเป็นหลักสำคัญของการให้การปรึกษา ดังนี้คือ

1. สร้างความไว้วางใจโดยคำนึงถึงการรักษาความลับ
2. สามารถสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงทุกด้าน
3. แสดงความรู้สึกต่อปัญหาอย่างเหมาะสม
4. แสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
5. สามารถสื่อความคิดเห็นของตนได้อย่างชัดเจนไม่คลุมเครือ
6. มีทัศนคติเชิงบวก เป็นมิตรให้ความสนใจและเข้าใจผู้อื่น
7. ยอมรับและเคารพในความเป็นบุคคลของผู้อื่น
8. มีความเป็นตัวของตัวเอง
9. ใฝ่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น
10. ไม่ใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาตัดสินผู้อื่น

เทคนิคการให้คำปรึกษา

เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษาประกอบด้วยเทคนิคการให้คำปรึกษาเทคนิค การ Coaching และเทคนิคการสัมภาษณ์ซึ่งครูที่ปรึกษาควรเรียนรู้เทคนิคการให้คำปรึกษาที่เป็นหลักปฏิบัติทั่วไป ดังนี้

1. พฤติกรรมการให้ความสนใจ มีดังต่อไปนี้

- 1.1 การประสานสายตา
- 1.2 การแสดงถึงความร่วมมือส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาโดยใช้ลักษณะท่าทางที่สบาย
- 1.3 การตอบสนองต่อการพูดของนักศึกษาและความตั้งใจที่จะแก้ปัญหา
- 1.4 การสร้างจุดมุ่งหมายและการพัฒนาข้อผูกพันของการให้คำปรึกษา
- 1.5 การสะท้อนความรู้สึกและการเข้าใจความรู้สึก
- 1.6 การใช้ความเงียบ
- 1.7 การแสดงออกทางสีหน้าลักษณะท่าทางที่แสดงออกทางร่างกาย น้ำเสียงจังหวะของการ

หายใจ

2. เทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพ

- 2.1 สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อ่อนน้อม ใจดี
- 2.2 ให้ความสนใจแก่นักศึกษา
- 2.3 ให้ความเมตตากรุณาแก่นักศึกษา
- 2.4 แสดงความจริงใจเมื่อนักศึกษามาขอรับคำปรึกษา
- 2.5 ยอมรับในคุณค่าและความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2.6 พยายามทำความเข้าใจทั้งความรู้สึกปัญหา และความต้องการของนักศึกษา
- 2.7 ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่

3. เทคนิคในการให้คำแนะนำและการให้คำปรึกษา

3.1 การให้คำแนะนำ เป็นวิธีที่ครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือแก่นักเรียนนักศึกษามากที่สุด สิ่งที่ครูที่ปรึกษาแนะนำนักเรียนนักศึกษามักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ เช่น การลงทะเบียนเรียน วิธีการเพิ่ม – ถอนวิชาเรียน หรือปัญหาเล็กน้อยที่ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ และประสบการณ์มากกว่าสามารถช่วยได้

3.2 การให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการช่วยเหลือให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจตนเองสภาพแวดล้อม และปัญหาที่เผชิญอยู่ และสามารถเข้าใจตัวเองดังกล่าวนำมาแก้ปัญหาหรือตัดสินใจเลือกเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตัวเอง เทคนิคในการให้คำปรึกษาที่สำคัญที่ครูที่ปรึกษาควรทราบมีดังนี้

- การฟัง เป็นการแสดงความสนใจต่อนักศึกษาโดยใช้สายตา สังเกต ท่าทาง และพฤติกรรม เพื่อให้ทราบว่าอะไรเกิดขึ้นแก่นักเรียนนักศึกษา เทคนิคในการฟังประกอบด้วยการใช้ใจซึ่งมีพฤติกรรมที่ประกอบด้วย การประสานสายตา การวางท่าทางอย่างสบาย การใช้มือประกอบการพูดที่แสดงถึง ความสนใจต่อนักเรียนนักศึกษา ในการฟังนี้บางครั้งครูที่ปรึกษาอาจสะท้อนข้อความหรือตีความให้กระจ่างชัดหรือถามคำถาม เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของนักเรียนนักศึกษา

- การนำ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนนักศึกษาได้สำรวจและกล้าแสดงออกถึงความรู้สึก เจตคติค่านิยมหรือการกระทำของตน
- การเรียบเรียงคำพูดใหม่ เป็นการตรวจสอบว่าครูที่ปรึกษาเข้าใจนักเรียนนักศึกษาใน สิ่งที่เขาต้องการ
- การสะท้อนกลับ เป็นการช่วยให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจตนเอง เกี่ยวกับความรู้สึก ประสบการณ์หรือปัญหาได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น
- การเผชิญหน้า เป็นกลวิธีหนึ่งที่ครูที่ปรึกษาจะบอกถึงความรู้สึก และความคิดเห็นของ ตนเองต่อนักเรียนนักศึกษาอย่างตรงไปตรงมา เพื่อช่วยให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจความรู้สึกตลอดจนพฤติกรรม ของตนเองถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

1. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้มีหน้าที่รับผิดชอบตลอดการช่วยเหลือ นักเรียนนักศึกษาในด้านต่าง ๆ
2. ครูที่ปรึกษาจึงต้องมีสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ และความมุ่งมั่นจะทำให้สำเร็จสมกับที่ได้รับ ความไว้วางใจจาก สถานศึกษา
3. หน้าที่ในด้านต่าง ๆ อาจจะมีหลายประการแต่โดยภาพกว้าง ๆ ครูที่ปรึกษาจะคอยให้ความช่วยเหลือ นักเรียนนักศึกษาในด้านการศึกษา เรื่องส่วนตัว เรื่องสังคม ครอบครัว เศรษฐกิจ ตลอดจนแก้ปัญหาอื่นที่พอจะ ช่วยเหลือได้
4. ด้านการศึกษา ครูที่ปรึกษาจะต้องให้ความช่วยเหลือตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรรายวิชาที่ต้องเรียน การ ลงทะเบียนเรียน วิธีการเรียนแก้ปัญหาอื่น ๆ
5. ด้านส่วนตัว ครูที่ปรึกษาจะต้องให้ความช่วยเหลือด้านการดำรงชีวิตอยู่ในสถานศึกษากับเพื่อน ๆ รุ่นพี่ รุ่นน้อง ครู รวมทั้งบุคคลอื่นที่จะต้องเกี่ยวข้อง
6. ด้านครอบครัว ในบางครั้งเมื่อนักเรียนนักศึกษามีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับครอบครัว ครูที่ปรึกษา จะต้อง ใช้วิจรรย์ญาณอย่างรอบคอบเพื่อเข้าใจและไปช่วยเหลืออย่างเหมาะสม เช่น ความขัดแย้งระหว่างลูกกับพ่อแม่ กับครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เป็นต้น
7. ด้านเศรษฐกิจ ครูที่ปรึกษาอาจจะพบว่านักเรียนนักศึกษาบางคนต้องการดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพราะ มาจากครอบครัวที่แตกต่างกันไป สำหรับบางคนอาจจะต้องการเรื่องเทคนิคด้านการเงิน
8. สิ่งที่สำคัญในการช่วยเหลือก็คือการมีความจริงใจ และการพัฒนาศักยภาพของการเป็นครูที่ปรึกษา ซึ่ง จะมีหน้าที่อย่างสมบูรณ์แบบ
9. การจัดสรรเวลาให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนนักศึกษาได้มีเวลาพบเพื่อปรึกษาเป็นสำคัญมาก ไม่ควร อ้างว่าไม่มีเวลาเพราะจะทำให้เกิดความเสียหาย
10. การพัฒนาตนเองในด้านความสามารถในการให้คำปรึกษา มีความสำคัญมากเพราะจะเป็นเทคนิคที่ จะช่วยให้นักเรียนนักศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จ ดังนั้นควรเรียนรู้และฝึกฝน

พฤติกรรมวัยรุ่นที่ปรากฏชัดเจนที่ควรจะต้องเข้าใจ มีดังต่อไปนี้

1. มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
2. จะเป็นเด็กก็ไม่ใช่ ผู้ใหญ่ก็ไม่เชิง จึงต้องเข้าใจพฤติกรรมให้ดี
3. อยากรับอิสระ ในขณะที่เดียวกันต้องการดูแลอย่างอบอุ่น
4. ชอบแสดงออก อยากรับความสนใจ
5. สนใจเพศตรงข้าม มีวุฒิภาวะทางเพศ
6. ชอบรวมตัวเป็นกลุ่ม และใส่ใจเรื่องกลุ่มมาก
7. สนใจรูปร่างหน้าตาของตนเอง และแฟชั่นต่าง ๆ
8. มีการเรียนแบบพฤติกรรมกับบุคคลต่าง ๆ ที่ชื่นชอบ เช่น ดารา นักกีฬา นักร้อง เป็นต้น

หลักจิตวิทยาง่าย ๆ

1. เต็มใจ จริงใจ ที่จะให้ความช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหา/ส่งเสริม
- 2 ใช้หลักกัลยาณมิตร มีจิตเมตตาต่อศิษย์ ชี้ถูก ชี้ผิด มีเหตุ มีผล แนะนำอย่างสร้างสรรค์ ให้เขาเข้าใจตัวเอง และให้กำลังใจ ส่งเสริม สนับสนุน

ประโยชน์ของการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

1. สนองนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท การพนัน ยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และขับขี้อย่างผิดกฎหมาย
2. ลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง เบี่ยงเบนภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของสถานศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. ลดปัญหานักเรียนนักศึกษาออกกลางคัน
4. จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา 100%
5. งบประมาณรายหัวไม่ปรับลด
6. สังคมให้ความศรัทธา เชื่อมั่น และยอมรับสถานศึกษา
7. ผู้ปกครอง/ครู/นักเรียน/สถานศึกษามีความภาคภูมิใจ
8. ชื่อเสียงที่ดี/การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาจะเป็นอัตโนมัติ

แบบฟอร์ม งานครูที่ปรึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง

คปน. 001	บันทึกแจ้งชั่วโมง/ปฏิทินกิจกรรมโฮมรูม
คปน. 002	แบบบันทึกกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาพบครูที่ปรึกษา (กิจกรรมปฐมนิเทศ นร. นศ.)
คปน. 003	ประวัตินักเรียน นักศึกษา
คปน. 004	บันทึกรายงานผลการจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
คปน. 005	บันทึกรายงานการดูแลติดตามนักเรียนนักศึกษาของครูที่ปรึกษา (กิจกรรมโฮมรูม) รายสัปดาห์
คปน. 006	บันทึกรายงานการดูแลติดตามนักเรียนนักศึกษาของครูที่ปรึกษา (กิจกรรมโฮมรูม) รายเดือน
คปน. 007	แบบบันทึกการคัดกรองผู้เรียนเป็นรายบุคคล
คปน. 008	แบบสรุปรายงานผลการคัดกรองผู้เรียนเป็นรายบุคคล
คปน. 009	บันทึกรายงานผลการคัดกรองผู้เรียนเป็นรายบุคคล
คปน. 010	บันทึกรายงานผลการแก้ปัญหาเรียนนัักศึกษากลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา
คปน. 011	บันทึกรายงานผลการเยี่ยมบ้านนักเรียนนักศึกษา
คปน. 012	บันทึกขออนุญาตออกเยี่ยมบ้านผู้เรียน
คปน. 013	บันทึกแจ้งการขาดเรียนของนักเรียนนักศึกษา
คปน. 014	หนังสือแจ้งการขาดเรียนของนักเรียนนักศึกษา
คปน. 015	หนังสือขอเชิญพบเพื่อปรึกษาหารือ
คปน. 016	แบบบันทึกการพบผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษา
คปน. 017	แบบบันทึกกิจกรรมผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษาพบครูที่ปรึกษา
คปน. 018	หนังสือขอชมเชยนักเรียนนักศึกษา
คปน. 019	บันทึกรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานครูที่ปรึกษา
คปน. 020	แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา
คปน. 021	บันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา